

شگفت‌انگیزان رامی توان عصر جدید کودکانه دانست؛ البته این به معنای ضعف برنامه نیست، بلکه این جداسازی باعث شده علاوه بر تخصصی‌تر شدن استعدادیابی میان کودکان، محتوای مناسبی در حوزه سرگرمی و استعدادیابی در اختیار کودکان قرار گیرد تا خانواده‌ها نیز با خیالی آسوده کودکانشان را پای تلویزیون بنشانند

نگاهی به چند برنامه مهم شبکه‌های کودک و امید

پویایی و امید

هر چقدر کرونا و پیامدهای جسمی و روحی ناشی از آن برای بسیاری از خانواده‌های ایرانی سخت بود، مساله چگونگی مدیریت حضور فرزندان در خانه در دوران قرنطینه کرونایی نیز برای بسیاری از خانواده‌های ایرانی سخت و دشوار به حساب می‌آمد. کودکان و نوجوانانی که تا پیش از شیوع کرونا، بخشی از زمان روزانه‌شان را در محیط مهدکودک یا مدرسه می‌گذراندند و حالا خانه‌نشین شدن آنها در دوره قرنطینه و در شرایطی که حتی حضور آنها در محیط‌هایی همچون پارک‌ها هم می‌تواند همراه با خطر باشد، نه فقط خلق خودشان بلکه خلق پدر و مادرهای آنها را هم تنگ کرده است.

در این شرایط طبیعتاً نقش رسانه‌ای همچون تلویزیون پررنگ‌تر از همیشه می‌شود؛ رسانه‌ای فراگیر برای همه مردم ایران زمین که می‌تواند بخشی از این فشار را از روی خانواده‌ها کم کند تا در شرایطی که کرونا از اقتصاد و معیشت گرفته تا فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی خانواده‌های ایرانی را تحت فشار قرار داده حداقل دغدغه چگونگی مدیریت حضور

احسان سالمی

روزنامه‌نگار

همنشینی کودکان با شهدا

هرچند که اغلب زمان فعالیت کانال پویای شبکه کودک هر روز به پخش انیمیشن و کارتون‌های کودکان اختصاص دارد اما در خلال همین برنامه‌ها که بیشتر جنبه تاملینی دارند، برنامه‌هایی ویژه نیز برای استفاده بهتر کودکان با تمرکز بر مسائل تربیتی در این شبکه ساخته و پخش می‌شود.

یکی از این برنامه که ازجمله اتفاقات مهم و مبارک شبکه پویا در دوره فعالیت این شبکه بود، آماده‌سازی برنامه‌هایی برای معرفی شهدا و چهره‌های شاخص ملی بود. مجموعه «یکی بود یکی نبود»، پویانمایی‌های کوتاهی از زندگینامه برخی شخصیت‌های برجسته ایرانی است که چند وقتی می‌شود روی آنتن این شبکه تلویزیونی می‌رود. این مجموعه که برای گروه سنی خردسال در شبکه پویا

تولید شده، شهدای شاخص و چهره‌های سرشناس در زمینه‌های مختلف علمی، ورزشی، فرهنگی و انقلابی ایران و جهان اسلام را به خردسالان معرفی می‌کند و سعی دارد الگوهای مناسبی در ذهن پاک خردسالان شکل دهد. شهید شاهرخ ضرغام، شهید مصطفی اردستانی، شهید حسن عباسپورتهرانی، شهید جواد فکوری، شهید محمدحسین حدادیان و شهید سیدمحمد رضا دستواره ازجمله شهدایی بودند که زندگی و شخصیت آنها در قالب انیمیشن‌های ساده و کودکانه برای بچه‌هایی که مخاطب شبکه پویا بودند، معرفی شد.

بازی و تلویزیون

نمی‌شود این را انکار کرد که در روزگار ما و با گسترش استفاده از تلفن همراه و تبلت و رایانه‌های شخصی و کنسول‌های بازی، بازی‌های رایانه‌ای و تلفن همراهی تبدیل به جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی اغلب بچه‌ها شده است. در واقع کمتر کودکی است که نسبت به این موضوع علاقه نشان ندهد. این به خودی خود اتفاق بدی نیست؛ اما مساله مهم نظارت بر محتوای این بازی‌ها و البته حجم درگیری بچه‌ها و زمان اختصاص یافته برای استفاده از ظرفیت سرگرم‌کننده این بازی‌هاست. دغدغه‌ای که برای بسیاری از خانواده‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد. «بازی و ویزیون» دقیقاً با همین هدف راه افتاده است. این برنامه تلویزیونی بر اساس علاقه نوجوانان به بازی‌های رایانه‌ای و با هدف آموزش بازیسازی و همچنین سواد رسانه‌ای در استفاده بهینه از این بازی‌ها و معرفی بازی‌های ایرانی رایانه‌ای روی آنتن شبکه امید می‌رود. این برنامه سعی کرده در دوره کرونا بررسی بازی‌های ایرانی را بیش از پیش در دستور کار قرار دهد. در هر قسمت از برنامه تحلیل یک بازی شاخص، در کنار آخرین اخبار درباره کنسول‌های بازی و همچنین برخی فوت‌وفن‌های بازی‌های مختلف به نمایش درمی‌آید. برنامه ترکیبی بازی و ویزیون به تهیه‌کنندگی محمد مهدی حسینی و با اجرای علیرضا خنجری در ۵۲ قسمت برای مخاطب نوجوان علاقه‌مند به بازی‌های رایانه‌ای آماده شده و به شکل هفتگی از شبکه امید پخش می‌شود.

مهدکودک تلویزیونی

«مهد پویا» عنوان برنامه‌ای است که شبکه پویا برای صبح‌های بچه‌ها آماده کرده است. در این برنامه که سعی شده محیط آن به فعالیت‌های آموزشی و تربیتی مهدهای کودک‌ها نزدیک باشد، هر روز چند مفهوم جدید آموزش داده می‌شود؛ مثلاً زیر و رو، چپ و راست، کوتاه و بلند، سنگین و سبک و در کنار آنها در مورد زندگی بعضی از حیوانات و حشرات هم نکات جالبی آموزش داده می‌شود. در حوزه مسائل تربیتی نیز این برنامه سعی کرده تا با تمرکز بر موضوعاتی که دغدغه بسیاری از خانواده‌ها برای کودکان‌شان است، کارش را پیش ببرد. برای مثال سلام کردن و حتی آداب غذا خوردن ازجمله این موارد است. آموزش چند شعر و آهنگ کودکانه بخش دیگری از برنامه‌های «مهد پویا» به‌شمار می‌آید که در کنار قصه‌های کودکانه که هر روز برای بچه‌ها گفته می‌شود، فضایی باطراوت به این برنامه بخشیده است. این را باید به حضور چند عروسک بانمک با نام‌های خرس مهربون، خرگوش ناز، پیشی ملوس، گاو پرزور و فیل بزرگ، اضافه کرد که این قصه‌ها را برای بچه‌ها نمایش می‌دهند و بچه‌ها به جای عروسک‌ها صحبت می‌کنند. در «مهد پویا» بچه‌ها آموزش کاردستی نیز می‌بینند.

مجموعه «مهد پویا» به تهیه‌کنندگی سارا روستاپور هر روز با ترکیبی از تکنیک‌های رئال، نمایش عروسکی و انیمیشن کات‌اوت رایانه‌ای به روی آنتن می‌رود. مریم نشیبا، گوینده و مجری پیشکسوت به عنوان راوی، به همراه صدای پیشگان بخش عروسکی داستان‌های این مجموعه را برای خردسالان تعریف می‌کنند.

خانواده‌ای سرشار از امید

برنامه‌سازی برای نوجوانان اگر نگوییم سخت‌ترین، اما قطعاً در زمره سخت‌ترین کارها در تلویزیون است. زمانی که شما با مخاطب کودک یا جوان یا بزرگسال روبه‌رو هستید؛ به شکل دقیق‌تری می‌توانید برای آنها برنامه‌ریزی کنید؛ ولی دوره نوجوانی به دلیل شرایط متغیر روحی و جسمی برای نوجوانان و البته حال و هوای خاص نوجوانی موقعیتی را پدید می‌آورد که برنامه‌سازی برای این گروه سنی را نیازمند ظرافت‌هایی ویژه می‌کند.

«خانواده امید» عنوان یکی از برنامه‌های جدید شبکه امید برای نوجوانان است. این برنامه ترکیبی استودیویی سعی دارد مهارت‌های زندگی خانوادگی را در قالب نمایش در یک خانه به مخاطبان نوجوان آموزش دهد. در واقع شاید شکل ظاهری این برنامه گاهی موارد شبیه برنامه‌های صبحگاهی و عصرگاهی

سایر شبکه‌های تلویزیون باشد، اما از منظر رویکردی، تفاوت مهمی با این برنامه‌ها دارد و سعی شده به ذائقه مخاطب نوجوان نزدیک‌تر شود. خانواده امید با حضور کارشناسان، متخصصان و مربیان مختلف، آموزه‌های خانوادگی، فرهنگی، اجتماعی و علمی مورد نیاز نوجوانان را در بستر اتفاقات گوناگون و در بخش‌های متفاوت به نمایش می‌گذارد تا در شرایطی که کرونا نوجوان‌ها را از بسیاری از فعالیت‌های روزمره آنها دور کرده، فرصتی برای آموزش و تربیت بهتر بچه‌ها باشد.

نکته دیگر این‌که بسیاری از نوجوانان به‌ویژه در شهرهای بزرگ‌تر معمولاً از همان دوره نوجوانی درگیر کلاس‌های زبان خارجی و سایر کلاس‌های ورزشی و هنری می‌شوند، اما همین آموزش‌های جانبی نیز در دوره اخیر به واسطه کرونا به شدت تحت تأثیر قرار گرفته و برخی خانواده‌ها به واسطه شرایط خطرناک بیماری کرونا قید حضور فرزندان‌شان را در این کلاس زده‌اند؛ اما خانواده امید سعی کرده در کنار رویکردهای تربیتی‌اش بخش‌هایی ویژه در حوزه آشپزی، ورزش، هنرهای دستی، فنی و حرفه‌ای را هم در دل خود جای دهد. خانواده امید به تهیه‌کنندگی هومن ستوده قرار است در ۱۰۴ قسمت و به شکل پخش روزانه از شنبه تا سه‌شنبه هر هفته ساعت ۲۰ از شبکه امید روی آنتن برود و مدتی است پخش آن از شبکه امید آغاز شده است.